SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2021/1923

2021 m. lapkričio 4 d.

dėl paramos priemonės pagal Europos taikos priemonę Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų pajėgumų stiprinimui remti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 41 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) remiantis Sutarties 21 straipsnio 2 dalies c punktu, Tarybos sprendimu (BUSP) 2021/509 ([1]) nustatyta Europos taikos priemonė (toliau – ETP), pagal kurią valstybės narės finansuoja Sąjungos veiksmus pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką siekiant išsaugoti taiką, užkirsti kelią konfliktams ir stiprinti tarptautinį saugumą. Visų pirma, remiantis Sprendimo (BUSP) 2021/509 1 straipsnio 2 dalies b punkto i papunkčiu, pagal Europos taikos priemonę gali būti finansuojami veiksmai trečiųjų valstybių ir regioninių bei tarptautinių organizacijų pajėgumams, susijusiems su kariniais ir gynybos reikalais, stiprinti;

(2) Bosnija ir Hercegovina tebėra viena iš labiausiai minomis užterštų šalių pasaulyje; pagrindinė to priežastis – 1992–1995 m. konfliktas. Tai, kad esama minų ir nesprogusių standartinių sprogmenų, ir toliau kelia didelę grėsmę šalies saugumui, yra tiesioginė grėsmė gyventojams ir labai trukdo atkurti šalį po konflikto ir atgaivinti ekonomiką. Tokie objektai taip pat kelia grėsmę dislokuotam bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) ir kitam ES personalui;

(3) Deitono taikos susitarimo 1-A priede dėl taikos susitarimo karinių aspektų ir EUFOR vado instrukcijų Šalims 5 skyriaus 25 pakeitime numatyta Bosnijos ir Hercegovinos valdžios institucijų pareiga dėl išminavimo. Bosnijos ir Hercegovinos gynybos įstatyme kontrminavimo veiksmai apibrėžiami kaip viena iš penkių pagrindinių Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų misijų. Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotosios pajėgos yra didžiausia išminavimo organizacija Bosnijoje ir Hercegovinoje, o jų standartinės veiklos procedūros nustatytos atsižvelgiant į minų ir nesprogusių sprogmenų šalinimo ir informuotumo apie nesprogusių sprogmenų riziką mokymo programas. Tos procedūros suderintos su Bosnijos ir Hercegovinos minų ir nesprogusių standartinių sprogmenų išminavimo standartu ir atitinkamais tarptautiniais standartais, įskaitant Tarptautinius kovos su minomis standartus;

(4) 2021 m. liepos 1 d. Politinio ir saugumo komiteto išvadose dėl Europos taikos priemonės strateginių gairių 2021 m. liepos–gruodžio mėn. vienas iš svarbiausių to laikotarpio prioritetų buvo paramos priemonė Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotosioms pajėgoms remti. Paramos priemonės tikslas – pagerinti Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų pajėgumus, siekiant panaudoti tuos pajėgumus Bosnijos ir Hercegovinos dalyvavimo BSGP karinėse misijose kontekste ir nedarant poveikio jokiai kitai Europos Sąjungos finansuojamai išminavimo paramai ir apskritai humanitariniam išminavimui;

(5) reguliariai teikiamoje operacijos ALTHEA šešių mėnesių ataskaitoje Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) nuolat pabrėžė, kad reikia teikti paramą Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų išminavimo batalionui;

([1]) 2021 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/509, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2015/528 (OL L 102, 2021 3 24, p. 14).

(6) 2021 m. rugsėjo 9 d., pristatant 36-ąją operacijos ALTHEA šešių mėnesių ataskaitą, Politinis ir saugumo komitetas (PSK) pažymėjo, kad tebereikia skubiai rasti sprendimą, kaip pagerinti Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų išminavimo bataliono operacinį pajėgumą. Tuo tikslu PSK paprašė vyriausiojo įgaliotinio pateikti pasiūlymų apsvarstyti, įskaitant pasiūlymus pagal ETP;

(7) 2021 m. spalio 18 d. Taryba priėmė išvadas dėl Bosnijos ir Hercegovinos/operacijos EUFOR ALTHEA, kuriose Bosnijos ir Hercegovinos valdžios institucijos primygtinai raginamos, padedant tarptautinei bendruomenei, dėti daugiau pastangų šaudmenų, ginklų bei sprogstamųjų įtaisų pertekliaus tolesnio naikinimo, taip pat humanitarinio išminavimo srityse;

(8) 2020 m. sausio 8 d. laišku, adresuotu EUFOR vadui, Bosnijos ir Hercegovinos gynybos ministras paprašė skubios paramos Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotosioms pajėgoms teikiant pagrindinę įrangą, skirtą išminavimui, nurodydamas, kad turima medžiaga anksčiau laiko nusidėvėjo ir kad neįmanoma laikytis nustatyto tikslo iki 2027 m. visiškai išminuoti šalį;

(9) 2021 m. spalio 7 d. laiške, adresuotame vyriausiajam įgaliotiniui, Bosnijos ir Hercegovinos gynybos ministerija atnaujino savo prašymą Sąjungai remti Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotąsias pajėgas įsigyjant pagrindinę įrangą, skirtą išminavimui, siekiant padidinti Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų vykdomos išminavimo veiklos efektyvumą;

(10) paramos priemonė bus įgyvendinama atsižvelgiant į Sprendime (BUSP) 2021/509 nustatytus principus ir reikalavimus, visų pirma laikantis Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP ([2]), bei vadovaujantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų įgyvendinimo taisyklėmis;

(11) Taryba dar kartą patvirtina esanti pasiryžusi saugoti, propaguoti ir užtikrinti žmogaus teises, pagrindines laisves ir demokratinius principus, bei stiprinti teisinę valstybę ir gerą valdymą laikantis Jungtinių Tautų Chartijos, Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos ir tarptautinės teisės, visų pirma tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nustatymas, tikslai, taikymo sritis ir trukmė

1. Nustatoma pagal Europos taikos priemonę finansuotina paramos priemonė, pagal kurią teikiamos paramos gavėja yra Bosnijos ir Hercegovinos gynybos ministerija (toliau – paramos gavėjas).

2. Paramos priemonės tikslas — padidinti ir modernizuoti Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų išminavimo bataliono pajėgumus suteikiant tinkamą įrangą. Tai padės Bosnijai ir Hercegovinai geriau apsaugoti savo civilius gyventojus ir padidinti Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų indėlį į karines BSGP operacijas ir misijas, kartu stiprinant euroatlantinį bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su Jungtinėmis Tautomis padidinant ir modernizuojant Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų išminavimo bataliono pajėgumus.

3. Siekiant 2 dalyje nurodyto tikslo, pagal paramos priemonę finansuojama šių rūšių įranga:

a) Mobilumas: 34 (4×4) transporto priemonės;

b) Parama: 34 (4×4) medicininės transporto priemonės;

c) Technologija: 150 metalo detektorių.

4. Paramos priemonės trukmė yra 30 mėnesių nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

([2]) 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008 12 13, p. 99).

2 straipsnis

Finansinės nuostatos

1. Finansinė orientacinė suma, skirta su paramos priemone susijusioms išlaidoms padengti, yra 10 000 000 EUR.

2. Visos išlaidos tvarkomos vadovaujantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų įgyvendinimo taisyklėmis.

3. Išlaidos pagal paramos priemonę laikomos tinkamomis finansuoti 48 mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

3 straipsnis

Susitarimai su paramos gavėju

1. Vyriausiasis įgaliotinis sudaro būtinus susitarimus su paramos gavėju, kad užtikrintų, jog paramos gavėjas laikytųsi šiuo sprendimu nustatytų reikalavimų ir sąlygų – tai yra paramos teikimo pagal paramos priemonę sąlyga.

2. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos, įpareigojančios paramos gavėją užtikrinti:

a) kad Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų išminavimo batalionas laikytųsi atitinkamos tarptautinės teisės, visų pirma tarptautinių žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės;

b) tinkamą ir veiksmingą bet kokio pagal paramos priemonę suteikto turto naudojimą tais tikslais, kuriais jis buvo suteiktas;

c) pakankamą bet kokio pagal paramos priemonę suteikto turto priežiūrą, siekiant užtikrinti to turto tinkamumą naudoti ir prieinamumą operacijoms per visą jo gyvavimo ciklą;

d) kad pasibaigus turto gyvavimo ciklui bet koks pagal paramos priemonę suteiktas turtas nebūtų prarastas arba be Sprendimu (BUSP) 2021/509 įsteigto Priemonės komiteto sutikimo nebūtų perduotas kitiems asmenims ar subjektams nei nurodytieji susitarimuose.

3. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos dėl paramos pagal paramos priemonę sustabdymo ir nutraukimo tuo atveju, jei nustatoma, kad paramos gavėjas pažeidė 2 dalyje numatytas pareigas.

4 straipsnis

Įgyvendinimas

Už šio sprendimo įgyvendinimo užtikrinimą atsako vyriausiasis įgaliotinis, vadovaujantis Sprendimu (BUSP) 2021/509 bei pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų įgyvendinimo taisyklėmis, ir laikantis pagal ETP įgyvendinamų paramos priemonių būtinų priemonių ir kontrolės priemonių vertinimo ir nustatymo integruotos metodinės sistemos.

5 straipsnis

Stebėsena, kontrolė ir vertinimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis užtikrina, kad būtų stebima, kaip paramos gavėjas laikosi 3 straipsnyje numatytų pareigų. Vykdant tą stebėseną užtikrinamas informuotumas apie 3 straipsnyje numatytų pareigų pažeidimų aplinkybes bei riziką ir padedama užkirsti kelią tokiems pažeidimams, įskaitant pagal paramos priemonę remiamų Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų padalinių vykdomus tarptautinių žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus.

2. Įrangos kontrolė po išsiuntimo organizuojama kaip nurodyta toliau:

i) pristatymo patvirtinimas: ETP paramos priemonės pristatymo pažymėjimus turi pasirašyti galutinių naudotojų pajėgos perduodant nuosavybę;

ii) kontrolė vietoje: paramos gavėjas suteikia vyriausiajam įgaliotiniui galimybę pastarojo prašymu atlikti kontrolę vietoje.

3. Vyriausiasis įgaliotinis pirmą kartą paramos priemonę įvertina praėjus 18 mėnesių po įrangos pristatymo. Jei būtina, tai gali apimti pristatytos įrangos patikrinimą vietoje. Galutinis vertinimas atliekamas užbaigus paramos priemonės įgyvendinimą. Jį atliekant plačiau atsižvelgiama į įgytą patirtį.

6 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Įgyvendinimo laikotarpiu vyriausiasis įgaliotinis teikia PSK paramos priemonės įgyvendinimo šešių mėnesių ataskaitas pagal Sprendimo (BUSP) 2021/509 63 straipsnį. Paramos priemonės administratorius reguliariai informuoja Sprendimu (BUSP) 2021/509 įsteigtą Priemonės komitetą apie pajamų ir išlaidų vykdymą pagal to sprendimo 38 straipsnį.

7 straipsnis

Sustabdymas ir nutraukimas

PSK gali nuspręsti visiškai arba iš dalies sustabdyti paramos priemonės įgyvendinimą pagal Sprendimo (BUSP) 2021/509 64 straipsnį.

PSK taip pat gali rekomenduoti Tarybai nutraukti paramos priemonę.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2021 m. lapkričio 4 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
G. DOVŽAN